

17.01.2017

הודעה לעיתונות

חבר הכנסת יוסף ג'בארין בדיון על היעדר חקירות פליליות על עינויים: קשה להגיד כאן 'לא היה כלום כי אין כלום'.

ועדת חוק, חוקה ומשפט בכנסת קיימה היום דיון מהיר בשאלה מדוע עד היום לא נפתחה חקירה נגד איש שב"כ שנחשד בביצוע עינויים, למרות יותר מ-1,000 תלונות שהוגשו ב-15 השנים האחרונות. חבר הכנסת ג'בארין שיזם את הדיון, אמר: "מי צריך את המבת"ן אם עבודה של 15 שנים לא הניבה שום דבר? קשה להגיד כאן 'לא היה כלום כי אין כלום'.

עורכת הדין אפרת ברגמן-ספיר, מנהלת המחלקה המשפטית של הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל, אמרה בדיון: "לאורך השנים ישנן עדויות על שיטות חקירה שמהוות עינויים פיזיים ונפשיים ולמרות זאת מעולם לא היתה המלצה לפתיחה בחקירה פלילית. צריך לעגן בחוק את סמכויות המבת"ן. כשם שלמח"ש יש סמכות לפתוח בחקירה פלילית, גם למבת"ן צריכה להיות סמכות כזו".

הדיון התקיים לבקשת חבר הכנסת יוסף ג'בארין מהרשימה המשותפת, בעקבות נתונים שפורסמו בחודש שעבר ב"הארץ", לפיהן יחידת המבת"ן הממונה על בדיקת תלונות של נחקרי שב"כ מעולם לא פתחה בחקירה פלילית ומעולם לא הגישה כתב אישום, למרות שביצעה עשרות בירורים ולמרות שהמבת"ן עבר מאחריות ישירה של השב"כ לאחריות משרד המשפטים כבר לפני שלוש שנים. למבת"ן אין היום סמכות לפתוח בחקירה פלילית אלא רק בבדיקה, שממצאה מועברים ליועץ המשפטי לממשלה.

"מי צריך את המבת"ן אם עבודה של 15 שנים לא הניבה שום דבר? קשה להגיד כאן 'לא היה כלום כי אין כלום'. אפשר לעגן הגנות שיבטיחו יכולת מעקב של הארגונים, כמו להחליט מה אורך הבירור, שקיפות ולוח זמנים בעבודת המבת"ן". אמר חבר הכנסת ג'בארין.

נציג פרקליטות המדינה אמר בדיון כי לא מדובר בעשרות תלונות, וכי הדברים נבדקים בכובד ראש. "אין טעם לפתוח בחקירה אם היועמ"ש מגיע למסקנה שעומד לחוקרים סייג הצורך. אין בכך היגיון. זה מנגנון שאנחנו סבורים שהוא לגיטימי". סייג הצורך שהוגדר בבג"ץ העינויים מ-1991 קובע כי במקרה של "פצצה מתקתקת" תעמוד לחוקר הגנה מפני העמדה לדיון פלילי. אולם בפועל מקרים כאלו הם נדירים ביותר.

יו"ר הוועדה חברת הכנסת ענת ברקו, ביקשה מהמבת"ן להגיש לוועדה עד סוף 2017 את הנתונים על התלונות שנסגרו, באילו תיקים ניתנו המלצות לפתיחה בהליך משמעותי, כמה מקרים נסגרו בשל סייג הצורך, ומידע על תהליכי העבודה של היחידה. "זה אינטרס של מדינת ישראל שאם יש חריגים נדע לטפל בהם. הגיע הזמן שנתחיל לעבוד בצורה מסודרת", אמרה ברקו. פרט לברקו ולג'בארין, בדיון נכחו גם חבר הכנסת אוסמה סעדי מהרשימה המשותפת וחבר הכנסת מיקי רוזנטל מהמחנה הציוני.

לפרטים נוספים: מיה אפשטיין - דוברת הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל

055-8835945